

Kwaliteitsonderwijs door het werk van de leerkracht

STAP 1 Klasgebonden actie: Teachers of the world

Doel

In deze actie verdiepen leerlingen zich in de verhalen van leerkrachten wereldwijd.

Goed leraarschap vind je overal. Het is een uitdagende job. In sommige omstandigheden zijn de drempels om kwaliteitsvol onderwijs te geven groter dan in andere. Denk maar aan lesgeven in coronatijd, op plaatsen die getroffen zijn door rampen, conflicten of in vluchtelingenkampen.

De leerlingen komen via deze les in contact met enkele leerkrachten die creatieve oplossingen vinden om toch zo kwaliteitsvol mogelijk les te geven.

Vorbereiding

Print voor elke leerling:

- Het verhaal van een leerkracht. Er zijn 4 verschillende verhalen. Deel ze willekeurig uit. **Zie achteraan: bladzijden met de 4 verhalen.**
- Een opdrachtenblad met vragen. **Zie achteraan: opdrachtenblad.**

Verloop

1) Verdiepingsronde

Individuele opdracht

Elke leerling krijgt een blad met het verhaal van een leerkracht. In totaal zijn er 4 verschillende verhalen. De leerling leest aandachtig het verhaal en tracht op een aantal vragen een antwoord te formuleren.

- In welke omstandigheden moet de leerkracht lesgeven?*
- Welke knelpunten ondervindt de leerkracht om goed te kunnen lesgeven?*
- Welke kwaliteiten/oplossingen heeft hij/zij om tot een zo kwaliteitsvol mogelijk onderwijs te komen?*

Opdracht in groep

De leerlingen met hetzelfde verhaal gaan samenzitten en bespreken hun case. Ze gaan dieper in op de knelpunten en kwaliteiten. Ze vullen het werkblad aan met de inzichten van de anderen en de groep.

2) Uitwisselingsronde

Mix de leerlingen. Vorm nieuwe groepen. Zorg ervoor dat de leerlingen met verschillende verhalen samen aan een tafel zitten.

Per tafel worden kort de omstandigheden, knelpunten en kwaliteiten van elke leerkracht geschetst. De groepsleden vertrekken van de individuele verhalen om te komen tot een overzicht aan kwaliteiten die leerkrachten wereldwijd moeten hebben.

3) Klassikale bespreking

Om af te sluiten sta je met de klasgroep nog even stil bij de rol van een leerkracht. Kwaliteitsvol onderwijs geven, is meer dan kennis overbrengen.

Zie verder:

BIJLAGE Teachers of the world: 4 verschillende verhalen

BIJLAGE Opdrachtenblad

Verhaal 1:

Peter Tabichi, leraar wiskunde in Pwani village, Kenia

Peter geeft les in een arme en overbevolkte middelbare school (er is een leraar voor 58 kinderen) in Pwani Village, in een afgelegen gebied in Nakuru in de Keniaanse Rift Vallei.

Meer dan 90% van de schoolpopulatie leeft in armoede, een derde is

wees of heeft slechts een ouder. Peter geeft zo'n tachtig procent van zijn inkomen weg om zijn armste leerlingen te ondersteunen en hen te helpen met de aanschaf van schooluniformen en boeken.

De moeilijke omstandigheden weerhouden Tabichi er niet van zijn leerlingen het beste onderwijs te bieden wat hij hen kan geven. Ondanks het feit dat er maar één computer in de hele school is met een slechte internetverbinding, heeft de man een 'talentenclub' in het leven geroepen, die de beste leerlingen extra begeleiding geeft en de bestaande wetenschapsclub zo uitgebreid dat zijn beste leerlingen nu meedingen in grote nationale en zelfs internationale wetenschapscompetities. De man leert zijn leerlingen en de gemeenschap daarnaast betere landbouwtechnieken aan en organiseerde succesvolle debatten om de spanningen tussen de verschillende stammen in de regio te ontzenuwen.

Tabichi en zijn vier collega's geven leerlingen die het moeilijk hebben ook privéles in wiskunde en wetenschap en bezoeken de leerlingen bij hen thuis om hun families te leren kennen en de thuissituatie in te schatten. "Ik ben hier alleen maar vanwege de prestaties van mijn leerlingen.

"Afrika zal wetenschappers, ingenieurs en entrepreneurs voortbrengen die over de hele wereld bekend zijn. En meisjes zullen in dat verhaal een grote rol spelen. Ik geloof dat wetenschap en technologie een leidende rol kunnen spelen in het ontsluiten van het potentieel in Afrika. Het is ochtend in Afrika. De hemel is helder. Dit is het tijdperk van Afrika."

Meer info:

<https://thisisafrica.me/africans-rising/worlds-best-teacher-kenyan-peter-tabichi/>

Verhaal 2:

Arvid De Muynck, leraar Engels en Nederlands in Eeklo, België

Vorig schooljaar was een bijzonder schooljaar. Corona heeft elke leraar ook in België uitgedaagd om anders te gaan lesgeven, creatief te zijn.

Arvid de Muynck uit Eeklo, leraar Nederlands en Engels deelt zijn ervaringen. “De coronacrisis zette het afgelopen anderhalf jaar iedereen onder zware druk” vertelt hij. “Door een resem wisselende veiligheids-maatregelen moesten we zowel als leraar en leerling continu *schakelen*. Afstand houden, mondklappers dragen, eenrichtingsverkeer in de gangen, koudkleuren tijdens de decemberexamens - nooit eerder waren fleecedekentjes zo present op school. Ik vond dat vele leerlingen heel veerkrachtig waren! Toch knapte de rekker bij een heel aantal onder hen. Toen ik achter mijn laptop zat en een hele week op afstand les gaf, voelde ik me zelf ook oprecht slecht. Dat digitale kan absoluut niet tippen aan de verbinding die je in de klas voelt. En als ik het al lastig had, hoe moeten jongeren zich dan voelen? Jong zijn tijdens corona was ongelooflijk moeilijk. Dat merkte ik bij zowat al mijn leerlingen.”

Corona hakte erin. Leerlingen haakten af, hun motivatie daalde en op korte termijn moesten wij leraren onszelf heruitvinden om jongeren aan boord te houden. Met vele leraren bleven we in hen geloven, door echt connectie te maken en met hen in dialoog te gaan.

“Ik had het erg lastig dit schooljaar. Maar dankzij meneer De Muynck voelde ik me begrepen, en minder eenzaam.” De leerlingen van College ten Doorn uit Eeklo weten wat Arvid De Muynck voor hen betekent. En daarom nomineerden ze hun leraar Nederlands en Engels voor Leraar van het Jaar.

Met erg persoonlijke getuigenissen: hoe hij elke week tijd maakte voor wie op breken stond, niet losliet wie zwaar ziek was. Hoe hij steeds belde, mailde, even bleef hangen in de klas voor die broodnodige babbel. Maar net zo goed met verhalen over de klassfeer, die hij ook op afstand een boost gaf. Over de lichtpuntjes in het schooljaar. Zoals de klasdag die hij tóch wist te redden. “Zelfs zijn lessen waren interessant, voor zover Nederlands interessant kan zijn”, knipoogt een zesdejaars.

“Het welbevinden van je leerlingen is deel van je opdracht”, vindt Arvid. “Als leraar moet je durven vragen hoe het gaat. De ene leerling wil praten, de andere wijst dat beleefd af. Maar het helpt als je weet dat iemand bereid is om te luisteren. Als je je niet goed voelt, staat je hoofd niet naar leren. Daar ben ik heilig van overtuigd.”

“Leraar zijn kan een verschil maken. Door oprecht te vragen hoe het gaat. Door te luisteren. En hun leerlingen moed in te spreken en te tonen: het is oké dat jij je nu niet goed voelt. Maar samen komen we er wel uit.”

Meer info: <https://www.klasse.be/leraarvanhetjaar/>

Verhaal 3: Sonia Alvarez, lerares geschiedenis en maatschappijleer in Valparaiso, Chili

In 1999 werd in de stad Valparaiso, aan de Chileense kust, de Juan Luis Vives school opgericht. De school heeft 550 studenten. Wat uniek is dat de school gevestigd is in de gevangenis van de stad.

Elke dag gaat Sonia Alvarez er lesgeven achter tralies. Sonia Álvarez geeft geschiedenis en maatschappijleer. Ze heeft jaren campagne gevoerd voor het recht op onderwijs van mensen in de gevangenis. "Vroeger, voelde ik dat er iets ontbrak in mijn leven. Nu weet ik dat wat ik doe wat ik doe essentieel is," zegt ze, terwijl ze de trap opgaat naar de tweede verdieping van de school.

Het is een volledig nieuwe ruimte die ze zelf ontwierp en liet bouwen in de gevangenis. De school heeft veel beperkingen, typisch voor het gevangenisleven maar biedt basis- en secundair onderwijs en beroepsopleiding in koken en catering. Ze willen gevangenen een vak aanleren die hun kansen vergroot om werk te vinden als ze terugkeren naar de buitenwereld.

Álvarez en haar collega's geloven dat onderwijs een bevrijdend proces is.

Lesgeven in deze context is een dagelijkse uitdaging. "Hier is heel belangrijk dat de leraar over de nodige creativiteit beschikt. Als leraren moeten we de gevangen zo onderwijzen dat ze in staat zijn om hun studie voort te zetten buiten de gevangenis. En dat ze als burgers kunnen functioneren en de juiste beslissingen kunnen nemen.

Onze rol is niet beperkt tot het overbrengen van kennis. We helpen de gevangenen ook om

hun gevoel van eigenwaarde terug te krijgen. "Een van de belangrijkste dingen is dat de leraren ons niet als gevangenen behandelen," zegt José, die een straf uitzit in de Valparaiso gevangenis en regelmatig lessen bijwoont. "Voor hen zijn wij mensen met waardigheid en rechten. Ze willen dat we betere mensen zijn dan toen we hier binnenkwamen, en daarvoor moeten ze empathie hebben," zegt Carlos, een andere gevangene.

Achter elke persoon hier, zitten verschrikkelijke verhalen. Als leraar, moet je deze realiteit onder ogen zien. Om dit te bereiken, worden we als leraren ondersteund door Jessica León, een psychologe. Ze moedigt de studenten ook aan om meer ontvankelijker te zijn voor het leerproces.

In deze school is het niet mogelijk om iets op voorhand te plannen", legt een leraar uit. Soms gebeurt er hier een razzia's of huiszoekingen, dagen waarop we moeilijk kunnen lesgeven. Andere dagen is er wel een lesdag mogelijke. Je moet heel flexibel zijn.

Meer info: <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-de-kijker/publicaties/the-unesco-courier-oktober-december-2019>

Verhaal 4: Mossammat, lerares in Pabna, Bangladesh

Bangladesh wordt elk moessonseizoen getroffen door overstromingen, waardoor de toegang tot school moeilijk wordt voor degenen die in de getroffen gebieden wonen.

Mosammat Reba Khatun is 40 jaar oud en woont in een klein dorpje aan de rivier in Bangladesh. De afgelopen tien jaar geeft ze Bengaals, wiskunde en Engels op de drijvende school van Shidhulai Swanirvar Sangstha op de Gumani-rivier in het district Pabna in Noordwest-Bangladesh. In totaal geeft de school les aan 90 leerlingen tussen zes en negen jaar oud. Bijna tweederde van de leerlingen zijn meisjes.

De drijvende school werkt in het afgelegen stroomgebied van de rivier waar de toegang tot onderwijs moeilijk is, vooral tijdens het moessonseizoen.

Van eind juni tot oktober staat een derde van het land onder water, waardoor de toegang tot basisvoorzieningen zeer moeilijk is. "Het is de belangrijkste reden voor schooluitval op het platteland van Bangladesh", aldus Mosammat. Zonder innovatieve uitvindingen zoals deze drijvende school, zouden veel van deze kinderen geen toegang hebben tot onderwijs.

De school haalt de kinderen thuis op, geeft ze les aan boord en brengt ze aan het eind van de sessie weer terug. Mosammat beschrijft "als de kinderen niet naar school kunnen komen, dan moet de school naar hen komen".

Wij komen maandelijks met de ouders bijeen om hen aan te moedigen hun kinderen regelmatig naar school te sturen". Als gevolg daarvan, vertelt ze ons, "is het aantal vroegtijdige huwelijken verminderd".

Een andere innovatieve stap is dat de boot op zonne-energie werkt, zodat de school over computers met internet-verbinding kan beschikken, waardoor het leren interactiever wordt. "Ik denk dat technologie het leren gemakkelijker maakt voor kinderen uit kansarme milieus", aldus Mosammat. Doordat de boot op zonne-energie werkt, kunnen er ook lantaarns op worden geplaatst, zodat de kinderen 's avonds licht hebben om hun huiswerk te maken.

Mosammat neemt elke maand aan een bijscholing en zij zorgt ervoor dat de leerkrachten op de boot regelmatig de feedback delen die zij van de ouders van de leerlingen krijgen.

Uit ons laatste verslag komt één duidelijke boodschap naar voren: nieuwe technologie kan een aanvulling zijn op een goede leraar, maar is geen vervanging. "Ik besloot leraar te worden omdat ik van kinderen houd en hen wilde helpen een betere toekomst op te bouwen," vertelde Mosammat ons. "Ik denk dat lesgeven een geschenk voor het leven is. Het heeft me de immense kans gegeven om iets terug te doen voor mijn gemeenschap, studenten te helpen toegang tot school te krijgen en kinderen op een positieve manier bij te brengen."

Meer info: <https://gemreportunesco.wordpress.com/2014/04/08/bangladesh-innovative-solutions-to-improve-education-for-the-disadvantaged/>

Opdrachtenblad Teachers of the world

Stap 1: Lees het verhaal van de leerkracht aandachtig en zoek het antwoord op enkele vragen.

- Waar geeft de leerkracht les?
- Beschrijf de omstandigheden waarin de leerkracht moet lesgeven.
- Welke moeilijkheden ondervindt de leerkracht om goed te kunnen lesgeven?
- Welke oplossingen biedt de leerkracht/over welke kwaliteiten beschikt de leerkracht om deze moeilijkheden te overwinnen.

Stap 2: Ga zitten bij de klasgenoten die hetzelfde verhaal hebben gekregen. Bespreek je case, de vragen en de antwoorden. Vul de antwoorden aan met wat er uit de groep komt.

Stap 3: Vorm nieuwe groepjes. In elke groep zitten klasgenoten met een verschillende case. Bespreek kort de verschillende verhalen. Vertrek vanuit deze verhalen om na te denken over:

‘kwaliteiten die leerkrachten wereldwijd moeten hebben om goed les te geven ‘

Stap 4: Bespreek tot slot klassikaal wat ‘de rol’ is van een leerkracht.